

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 16. heinäkuuta 2021
(OR. en)

10851/21
ADD 4

Toimielinten välinen asia:
2021/0208(NLE)

JUSTCIV 118
IA 141

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	16. heinäkuuta 2021
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	SWD(2021) 193 final
Asia:	KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA Oheisasiakirja ehdotukseen neuvoston päätökseksi Euroopan unionin liittymisestä yleissopimukseen ulkomaisten tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja SWD(2021) 193 final.

Liite: SWD(2021) 193 final

Bryssel 16.7.2021
SWD(2021) 193 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

ehdotukseen neuvoston päätökseksi

**Euroopan unionin liittymisestä yleissopimukseen ulkomaisten tuomioiden
tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa**

{COM(2021) 388 final} - {SEC(2021) 279 final} - {SWD(2021) 192 final}

Vaikutustenarvioinnin tiivistelmä
Vaikutusten arviointi Euroopan unionin liittymisestä yleissopimukseen ulkomaisten tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (jäljempänä 'tuomioita koskeva yleissopimus')
A. Toimenpiteen tarve
Miksi toimenpide toteutetaan? Mihin ongelmaan puututaan?
Tällä hetkellä EU:n kansalaisilla ja yrityksillä, jotka hakevat EU:ssa annetun tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa jossakin kolmannessa maassa, on vastassaan hajanainen oikeudellinen toimintaympäristö, koska kattava kansainvälinen kehys ulkomaisten tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa varten siviili- ja kauppaoikeuden alalla puuttuu. Tämä tarkoittaa sitä, että kantajina olevien velkojen on osattava ottaa huomioon ulkomaisten tuomioiden hyväksymistä koskeva kolmansien maiden kansallinen lainsäädäntö sekä voimassa olevat alueelliset sekä kahden- ja monenväliset sopimukset. Jotta tuomion saisi pantua täytäntöön, kansainvälisten riita-asioiden osapuolten on siis investoitava resursseja ja aikaa ja usein käytettävä ulkopuolista asiantuntemusta toimivan oikeudenkäyntistrategian valmistelemiseksi. Tämä monimutkaisuus sekä siihen liittyvät kustannukset ja oikeudellinen epävarmuus ovat ehkäiseviä tekijöitä, jotka saattavat saada yritykset ja kansalaiset joko välttämään oikeudenkäyntiä ja hakeutumaan muunlaiseen riitojenratkaisuun, luopumaan vaatimuksistaan tai päättämään olla ylipäättään osallistumatta kansainvälisiin toimiin. Tämä puolestaan voi vaikuttaa kielteisesti EU:n yritysten ja kansalaisten halukkuuteen osallistua kansainväliseen kauppaan ja investointitoimintaan. Lisäksi koska EU:n tuomioiden täytäntöönpano kolmansissa maissa on epävarmaa, tämä heikentää EU:n yritysten ja kansalaisten oikeussuojan saatavuutta.
Mitä toimenpiteellä on tarkoitus saada aikaan?
Yleisenä tavoitteena on parantaa EU:n yritysten ja kansalaisten oikeussuojan saatavuutta järjestelmällä, joka helpottaa ulkomaisten tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa kaikkialla, missä velallisella on omaisuutta, ja siten edistää kansainvälistä kauppaa ja investointitoimintaa. Tarkemmin sanottuna sillä pyritään lisäämään oikeusvarmuutta ja ennakoitavuutta kansainvälisissä riita-asioissa sekä vähentämään oikeudellisten menettelyjen kustannuksia ja lyhentämään niiden kestoa. Tarkoitus on kuitenkin sallia kolmansissa maissa annettujen tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano EU:ssa ainoastaan sillä edellytyksellä, että EU:n lainsäädännön peruseriaatteita noudatetaan eikä se vaikuta samaa asiaa koskevaan EU:n sisäiseen säännöstöön.
Mitä lisäarvoa saadaan toimenpiteen toteuttamisesta EU:n tasolla?
Aloite kuuluu EU:n yksinomaiseen toimivaltaan. Tämä tarkoittaa sitä, että yksittäiset jäsenvaltiot eivät voi liittyä yleissopimukseen ja että asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa vain EU:n tasolla toteutettavilla toimilla.

B. Ratkaisut
Mitä lainsäädännöllisiä ja muita toimenpidevaihtoehtoja on harkittu? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi? Miksi?
Koska EU tuki koko ajan neuvotteluja, jotka johtivat yleissopimuksen hyväksymiseen vuonna 2019, ja osallistui niihin ja koska EU:n keskeiset edut säilyivät neuvotteluprosessissa, vaihtoehto olla liittymättä yleissopimukseen otettiin huomioon lähinnä vertailukohtana arvioitaessa eri toimintavaihtoehtoja liittymisen suhteen. Tarkasteltuja vaihtoehtoja olivat EU:n liittyminen tuomioita koskevaan yleissopimukseen joko ilman mitään selitystä tai antamalla yleissopimuksen 18 artiklan mukaisen selityksen, jonka mukaan yleissopimusta ei sovelleta tiettyihin asioihin (kuluttaja-, työ- tai vakuutusasiat sekä kiinteän omaisuuden kaupalliset vuokrasopimukset), tai 19 artiklan mukaisen selityksen, jossa suljetaan pois valtioita tai valtion laitoksia koskevat siviili- ja kauppaoikeuden alan tuomiot. Vielä yhtenä vaihtoehtona harkittiin, että liittymisen yhteydessä annettaisiin sekä 18 että 19 artiklan mukaiset selitykset.

Parhaaksi arvioitu vaihtoehto on se, että EU liittyy yleissopimukseen ja antaa rajatun ja kohdennetun selityksen, jolla suljetaan pois kolmansien maiden sellaisten tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano EU:ssa, jotka koskevat EU:ssa sijaitsevan kiinteän omaisuuden kaupallisia vuokrasopimuksia. Sellainen selitys, jossa suljettaisiin pois muut harkinnassa olleet asiat, katsotaan tarpeettomaksi, koska yleissopimuksessa määrätään heikommassa asemassa olevien osapuolten riittävästä suojasta, vaikkakin eri tavalla kuin EU:n säännöstössä. Toisin kuin parhaaksi arvioitu vaihtoehto, laajempi selitys voisi haitata niiden tavoitteiden saavuttamista, johon yleissopimukseen liittymisellä pyritään. Sen lisäksi, että parhaaksi arvioitu vaihtoehto parantaa oikeussuojan saatavuutta ja edistää kansainvälistä kauppaa ja investointitoimintaa, se lisää oikeusvarmuutta ja kansainvälisten oikeudenkäyntien ennakoitavuutta ja pienentää niiden kustannuksia ja lyhentää niiden kestoja. Se on myös täysin linjassa asiaa koskevan EU:n oman lainsäädännön eli Bryssel I a -asetuksen (asetus (EU) N:o 1215/2012) kanssa. Asetuksen mukaan EU:n tuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta ratkaista EU:ssa sijaitsevan kiinteän omaisuuden kaupallisia vuokrasopimuksia koskevat riidat.

Mitkä toimijat kannattavat mitäkin vaihtoehtoa?

Sekä jäsenvaltiot että valtaosa sidosryhmistä (esimerkiksi oikeusalan ammattilaiset, yritykset, lakimiesten ja haastemiesten ammattijärjestöt ja tutkijat) kannattivat liittymistä tuomioita koskevaan yleissopimukseen. Selitysmahdollisuuden osalta jäsenvaltiot vastustivat yleissopimuksen 19 artiklaan perustuvan selityksen antamista eikä niillä ollut selkeää kantaa 18 artiklan mukaisiin selityksiin. Vain muutamat sidosryhmät kannattivat 19 artiklan mukaisen selityksen antamista liittymisen yhteydessä, kun taas 18 artiklan mukaisten selitysten suhteen ei havaittu selkeää linjaa.

C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon hyödyt (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen hyödyt)?

EU:n kansalaisille ja yrityksille koituisi viiteajanjaksolla 2022–2026 arviolta **1,1–2,6 miljoonan euron välitön hyöty** niiden yrittäessä saada EU:ssa annettu tuomio tunnustetuksi ja täytäntöönpannuksi analyysiin valituissa keskeisissä kauppakumppanimissa (Argentiina, Australia, Brasilia, Etelä-Korea, Japani, Kanada, Kiina ja Yhdysvallat). Tämä johtuu siitä, että EU:n tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta kolmansissa maissa aiheutuvien **kustannusten arvioidaan alenevan 10–20 prosenttia**. Lisäksi **oikeudenkäyntien** keskimääräisen **keston** odotetaan **lyhenevän 3–6 kuukaudella**.

Tällä vaihtoehdolla on myönteinen vaikutus useimpien jäsenvaltioiden kansallisiin oikeusjärjestelmiin, sillä se **parantaa kolmansissa maissa annettujen tuomioiden hyväksymisasetta 22 jäsenvaltiossa**. Lopuissa neljässä jäsenvaltiossa tilanne ei heikkene liittymisen jälkeen mutta ei myöskään juuri parane, jos lainkaan, nykytilanteeseen verrattuna. Lisäksi tämä vaihtoehto on **täysin yhdenmukainen EU:n säännösten kanssa** (Bryssel I a -asetus), joten se on mahdollisimman johdonmukainen tällä tasolla.

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon kustannukset (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen kustannukset)?

Jäsenvaltioiden viranomaisille odotetaan aiheutuvan yleissopimuksen täytäntöönpanosta **joitakin kertaluonteisia kustannuksia**, mutta niiden odotetaan olevan hyvin pieniä. **Tapausten määrä** oikeuslaitoksessa todennäköisesti **kasvaisi hieman** viiteajanjaksolla, mutta tämä kasvu **tasoittuu** sillä, että **oikeudenkäyntien keston** odotetaan **lyhenevän**. Yrityksille tai kansalaisille ei aiheudu kustannuksia.

Mitkä ovat vaikutukset yrityksiin, mukaan lukien pk- ja mikroyritykset?

EU:n yritykset hyötyvät oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden lisääntymisestä kansainvälisissä toimissa. Näiden hyötyjen odotetaan olevan **suurempia pk-yrityksille** kuin suuryrityksille, jotka yleensä valitsevat kansainvälisissä riita-asioissa tuomioistuinkäsittelyn sijasta mieluummin välimiesmenettelyn. Mikäli EU:n yritykset valitsevat tuomioistuinkäsittelyn, ne hyötyvät **paremmasta oikeussuojan saatavuudesta**, koska eurooppalaisten tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano kolmansissa maissa on todennäköisempää, mutta myös **kustannukset alenevat (10–20 prosenttia)** ja **käsittelyajat lyhenevät (3–6 kuukautta)**. Koska ehdotetulla EU:n selityksellä on vastavuoroinen vaikutus, nämä edut eivät ulotu EU:n yrityksiin niiden hakiessa sellaisen eurooppalaisen tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa, joka koskee siinä maassa sijaitsevan kiinteän omaisuuden kaupallista vuokrasopimusta, jossa täytäntöönpanoa haetaan. Koska tällaisia tuomiota arvioidaan kuitenkin olevan vähän, nämä tilanteet eivät vaikuta yrityksiin kohdistuvaan myönteiseen kokonaisvaikutukseen.

Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?
Aloitteella ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia jäsenvaltioiden budjettiin tai julkishallintoon. Nykyisten resurssien odotetaan riittävän yleissopimuksen täytäntöönpanoon.
Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?
Tavara- ja palvelukaupan sekä suorien ulkomaisten sijoitusten odotetaan kasvavan analyysiin valittujen kolmansien maiden kanssa 0,3–1,6 prosenttia vuoteen 2026 mennessä. Lisäksi yleissopimus saattaa helpottaa EU:n tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa sellaisissa maissa, joissa se on tällä hetkellä erittäin vaikeaa, mistä hyötyvät EU:n velkojat ja mikä välillisesti edistää kauppaa tällaisten maiden kanssa. Nämä epäsuorat vaikutukset voivat viime kädessä edistää talouskasvua ja työpaikkojen luomista.
D. Seuranta
Milloin asiaa tarkastellaan uudelleen?
3–5 vuoden kuluttua EU:n liittymisestä.